

HALACHIC AND HASHKAFIC ISSUES IN CONTEMPORARY SOCIETY

159 - HALACHA AND THE INTERNET PART 2 - COPYRIGHT IN HALACHA AND VPNS OU ISRAEL CENTER - WINTER 2020

A] COPYRIGHT IN HALACHA - PRECEDENTS OTHERS THAN THEFT

We saw in Part 1 that some poskim sought to impute a concept of copyright into halacha, even though there is no explicit reference to this in the classic sources. Some possibilities that we saw include:

(i) R. Yosef Nathenson - Shu't Shoel U'Mashiv, 19C Poland - rules that infringing copyright is theft. He learns that there cannot be an ethical/legal concept which non-Jewish law is sensitive to, but which Jewish law ignores!

(ii) R. Zalman Nechemia Goldberg learns that it is possible for the seller to withhold certain rights in the item sold. In that way, even if the buyer owns the item, he does not own the right to copy it.

However, many poskim (including R. Shlomo Zalman Auerbach) did NOT recognize an independent Torah concept of 'copyright' as geneiva. Nevertheless, a number of other halachic issues have been raised over the centuries.

A1] CHEREM - EXCOMMUNICATION

An¹ early way in which publishers enforced rights to have exclusivity over their publications was the mechanism of Cherm - excommunication. In 1550 Rav Meir Katzenellenbogen (the Maharam Padua) published (in partnership with a non-Jewish publisher) a new copy of the Rambam's Mishne Torah. He invested significant time, effort and his own money in the new publication. Almost immediately, a rival non-Jewish publisher, Marcantonio Justinian, printed another edition of the same work and priced it lower to the public.² The Maharam asked the Rema for a psak and the Rema declared a cherm on anyone buying the Justinian edition, or assisting in its production, until all the copies of the Maharam edition were sold out

1. שהגאון הנ"ל זכה בדינו לנקוט לו שוקא ברישא למכור ספריו ראשונה, ושלא יקנה שום אדם ספר מיימוני הנדפסים מחדש מקרוב באו כי אם היוצא מתחת יד הגאון הנ"ל או באי כוחו. לכן לישקול לזמור ולקטוע במקטע דפרזלא על כל מי שיעבור דרכו ודינו. גם אנחנו מסכימים מנדין ומשמתיין ומחרימין בנידוי חרם שמתא בגזירת עירין ובמאמר קדישין על כל תלמיד וצורב - קטן וגדול שם הוא - שלא יקנה שום אדם במדינתנו מן הנדפסים החדשים אי לאו מאותן היוצאין מתחת יד הגאון הנ"ל או מבאי כוחו. וכל מי שפורץ יפגענו חויה דרבנן וצוחה ופרץ. וכל המחזיק בהם הם בחרם כמוהם. ומחוייבים כל ישראל לנדות החטאים האלה בנפשותם, ולא יכופר להם עד ימותון, וקבר חמור תהא קבורתם! והרואה אל הנח"ש [נידוי חרם שמתא] וחי יקבל ברכות מאל שדי, עד שיבלו שפתותיו מלומר די

שו"ת הרמ"א סימן י

• Based upon the psak of the Rema, it became common for haskamot to include a ban - often for between 6 and 25 years - on other publication. This was as much to encourage people to publish without fear of financial ruin as to protect the rights of individuals. It constituted a kind of 'takanat hashuk' - market control designed to encourage the availability of certain items in the marketplace.

A2] HASAGAT GVUL - RESPECTING FINANCIAL BOUNDARIES

2. לא תסיג גבול רעהו אֲשֶׁר גְּבולוֹ ראשונים בְּנִחְלָתָהּ אֲשֶׁר תִּנְחַל בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ נָתַן לְךָ לְרִשְׁתָּהּ

דברים יט:ז

The Torah includes the mitzva of hasagat gvul - moving a boundary fence to effectively carry out land theft.

3. אָרוּר מְסִיג גְּבוּל רֵעֵהוּ וְאָמַר כֹּל הָעָם אָמֵן

דברים כו:ז

This is repeated in the berachot and kelalot.

1. For more in depth analysis of some of the principles in this section see a very helpful article - *Jewish Law And Copyright*, Rabbi Israel Schneider, Journal of Halacha and Contemporary Society - No. XXI, Spring, 1991, Pesach 5751, available at http://www.daat.ac.il/daat/english/halacha/schneider_1.htm

2. For an account of the story and its tragic conclusions see <https://hamodia.com/frominyan/printers-feud-burning-talmud/>
To download more source sheets and audio shiurim visit www.rabbimanning.com

4. אמר רב הונא: האי בר מבואה דאוקי ריחיא, ואתא בר מבואה חבריה וקמוקי גביה, דינא הוא דמעכב עילויה. דא"ל: קא פסקת ליה לחיותי. לימא מסייע ליה: מרחיקים מצודת הדג מן הדג כמלא ריצת הדג. וכמה? אמר רבה בר רב הונא: עד פרסה! ... אמר רב יוסף: ומודי רב הונא במקרי דרדקי דלא מצי מעכב. דאמר מר: עזרא תיקן להן לישראל שיהו מושיבין סופר בצד סופר. וניחוש דילמא אתי לאיתרשולי? א"ל: קנאת סופרים תרבה חכמה.

בנא בתרא כא:

Chazal discuss the case of someone who sets up a local business with a small client-base - here a small flour grinding operation in a private street - and someone else sets up a competitive business close by. Even though the second business is set up in his own property using his own funding, the first business can sue him for damaging his livelihood. The Gemara brings a support for this from the case of competing fishermen (see below). Nevertheless, Torah teachers (and Yeshivot/Seminaries!) may set up in direct competition since we need to increase Torah learning!

5. ... אומר רבינו מאיר אצו של ר"ת דמייירי זג מ. שכן דרך הדייגים להשים צמלודות דג מת והדגים מתאספים שם סביב אותה הדג. וכיון שזכ פירש מלודתו תחילה וע"י מעשה שעשה זה מתאספים שם סביב, ודאי אם היה חצירו פורש הוה כאלו גוזל לו. ויכול לומר לו תוכל לעשות כן במקום אחר

תוספות קידושין נט.

Even though the fish in a river are hefker - ownerless - and no single fisherman can claim ownership over them, once one business has invested time and energy in setting up nets in a specific area - here attracting fish to part of the river - a second business cannot move in to benefit from those set-up costs. Even though this is not actually theft of the fish (which remain hefker) it is akin to theft.

6. ... וא"כ בשאר מדפיסים, כ"ש במי שהוציא דבר חדש ובתנאי שלא יהיו חידושי תורה ופסקי הלכות, שאסור ליטול שכר וליהנות ממנו בעוה"ז. אבל מגיה ספרים ופוסקי טעמים דמותר ליטול עליהם שכר וכגון החכם השלם מו"ה וואלף היידענהיימר שיחי' ... כילה כמה זמנים בהגהת הפיוטים ולתרגמם בלשון אשכנז. ואלמלא הוא הפיוטים כבר נשתקעו ולא נאמרו בדורות הללו כידוע. והוא טרח וקיבץ כמה ספרים למאות הנצרכים לזה העסק והוציא ממון רב. ... וגאונינו רבותינו חסידי אשכנז זצ"ל קבעו שכרו למינקט לי' שוקא על כ"ה שנין **שלא ישיג אחר גבולו** ... ושאר המדפיסים ידפיסו מחזורים אחרים או ספרים אחרים. ולמה יהנו במה שהמציא הוא? וה"ל כציד דגים אליבא דר"מ אביו של ר"ת בתוס' פרק האומר, שהוא - הציד - גרם קיבוץ הדגים. ע"כ ירחיקו שארי הציידים רחוק פרסה כנ"ל, וה"נ דכוותי' בשגם שהוא מלאכת שמים ואתי לאיתרשולי! דמי פתי יעסוק באופן זה יעסוק באופן זה ויפסיד זמנו וממונו ויבואו **אחרי' וישיגו גבולו!!!** ע"כ יפה עשו הגאונים לגדור בעד המדפיסים

שו"ת חתם סופר חלק ה (חו"מ) סימן עט

This principle was applied to copyright issues by the Chatam Sofer in the 1800s. The case involved Rabbi Wolf Heidenheim who had put together the Roedelheim edition of the Siddur and Machzorim (still used today in some Yekkish shuls). When other Jewish publishers tried to reprint his books, the Chatam Sofer ruled that they could not.

7. ע"כ צריך זמן רב ומקומות מרווחים לבצוע מעשהו. ואי לא נסגור הדלת בעד מדפיסי' אחרי' א"כ מי פתי יכנוס עצמו בספק הפסד כמה אלפים? ותבטל מלאכת הדפוס ח"ו ותפוג תורה! ע"כ לתקנת כל ישראל ולהרים קרן התורה הנהיגו קדמונינו להטיל גודא על הנכנס לגבול שגובלי' רבני הזמן להמדפיס הקודם. וקיי"ל מושיבין סופר בצד סופר ומלמדי תינוקות אף על גב דפסק לחיותא דהאי. והכל משום יגדיל תורה ויאדיר, לא לטובת הסופר אלא להגדיל תורה. מכל שכן שנגדר שלא לפסוק חיותא דהאי כדי להגדיל תורה

שו"ת חתם סופר חלק ו - ליקוטים סימן נו

In another teshuva, the Chatam Sofer makes clear that he is NOT simply ruling to protect the financial interests of publishers. Rather, this is a public policy position to ensure that Torah continues to be published. If the interests of authors and publishers are not protected, no one will go into this business and Torah learning will be the poorer. Fascinatingly, he invokes the talmudic statement that we DO allow competition between Torah teachers to justify protectionist policy on publishers. Since the overriding concern is to promote greater Torah learning, we will promote competition or non-competition, depending on the circumstances!

However, R. Mordechai Benet³ disagreed and felt that the charamim were not appropriate in this case. The Roedelheim first edition was already sold out and profit had been made. Furthermore, the local government now had its own legal system for dealing with copyright. He also argued that the interests of Torah and the Jewish people would be best served by an open economic system without any outside market controls, even if rabbinic in origin. He felt that granting monopolies to publishers would only drive up the prices of Torah works, thereby stifling Torah-study.

3. Shu't Parashat Mordechai, C.M. 7, 8

In addition, he argued that a rabbinic ban would be invalid on two technical grounds: (i) a ban is legally binding only if pronounced orally - a ban written in the introduction to a book would not be valid; (ii) a ban would be binding only on those people within the area of jurisdiction of the rabbinic body imposing the ban. A rabbi who declared a world wide ban on purchase/sale of Torah works had exceeded his authority.

Nevertheless, the Chatam Sofer upheld the cherem for its full 25 year term, and the Jewish world up to the mid-19th Century seems to have sided with the Chatam Sofer. Between 1499 and 1850, 3,662⁴ haskamos were issued and appended to books and religious works!

A3] HEZEK - MONETARY LOSS

8. הדר בחצר חבירו שלא מדעתו - צריך להעלות לו שכר או אין צריך? היכי דמי? אילימא בחצר דלא קיימא לאגרא וגברא דלא עביד למיגר, זה לא נהנה וזה לא חסר! אלא בחצר דקיימא לאגרא וגברא דעביד למיגר, זה נהנה וזה חסר! לא - צריכא בחצר דלא קיימא לאגרא וגברא דעביד למיגר. מאי? מצי אמר ליה מאי חסרתידך, או דלמא מצי אמר הא איתנהנית!

בבא קמא כ.

The Gemara clearly rules that if one person causes loss to another without permission, they are liable to pay. In this case, a person squatting in another's property is clearly liable if he causes them to lose rental income at the same time as benefiting from a free stay! But the situation becomes more complicated where the property is not for rental, so there is no loss to the owner, but the squatter is nevertheless benefiting from a free ride. What is the halacha in such a case?

9. ז יש אומרים דכשאין החצר עומד לשכר דאמרין דאינו צריך להעלות לו שכר. אם חסרו אפילו דבר מועט, כגון שהיה הבית חדש וזה חסרו במה שהשחירו, אף על פי שאין הפסד אותו שחרורית אלא מועט, ע"י מגלגלין עליו כל השכר כפי מה שנהנה

שולחן ערוך חושן משפט סימן שסג סעיף ז

The Shulchan Aruch rules that, in such a case, once there is the tiniest amount of loss - even negligible - the owner can object and demand full rental compensation.

10. ... אמנם אחר היישוב נראה שחייב לשלם חלקו. שהרי גם בדר בחצר חבירו אפ"ל לא קיימא לאגרא אם חסרו אפ"ל דבר מועט מגלגלין עליו כל השכר כפי שנהנה, כמבואר בש"ע בסימן שס"ג סעיף ז' יע"ש. והרי גם כאן מחסרו הרבה שאם לא היה שמעון מדפיס סדרים הללו הווי שכיחי וקפצו זביני על ספריו של ראובן. שאפ"ל מי שלא היה קונה פירושו לחוד מ"מ אגב שהיה צריך לשני סדרים הללו ללמוד מתוכם גמרא עם פירש"י ותוספות היה מוסיף איזה דבר לקנותם עם פירושו של ראובן. ועכשיו שמדפיס שמעון יהיה סדרים הללו שכיחי ובזול, ולא ימצאו כל כך בריוח קונים שיקנו מראובן. וכיון שגורם לראובן הפסד בזה מגלגלין עליו כל מה שנהנה לפי חלקו מסידור האותיות ...

שו"ת נודע ביהודה מהדורה תנינא - חו"מ סימן כד

This principle was applied to copyright by the Nodeh Beyehuda in the 1800s. The case involved a talmid chacham who wrote a commentary on the Talmud and arranged for an edition of the Talmud with his commentary to be published. In those days printing involved the setting of letter blocks by hand to form the printed pages. After printing the new edition, as commissioned, the printer threw away the blocks for the commentary but kept the blocks⁵ for the Talmud itself, which he then used to print a new and cheap edition of the Talmud without commentary. Many people bought this cheaper version rather than the more expensive edition with the commentary. The talmid chacham took the printer to Beit Din, claiming that he had lost money and that, since the print blocks all belonged to him, he was entitled to the profits. The Nodeh Beyehuda ruled in favor of the original author, awarding him damages based on the profits of the second printer.

It is worth noting that the ruling of the Nodeh Beyehuda applied to the reprinting of the Talmud - a work in the public domain! It would certainly apply to an original work of scholarship. Other poskim⁶ have raised the question of how this principle of loss would relate to more intangible property, like internet downloads. But if clear loss can be shown, this may be a helpful way forward.

A4] DINA DEMALCHUTA DINA - THE LAW OF THE LAND

11. מתני'. אין פורטין לא מתיבת המוכסין (רש"י - לפי שכן של גזל) ולא מכיס של גבאין, ואין נוטלין מהם צדקה ... גמ' ... ומוכסין. והאמר שמואל: דינא דמלכותא דינא! (רש"י - וזה שקיבל את המכס מן המלך צדקה קלוב כך וכך לשינה אין גזל) אמר רב חנינא בר כהנא אמר שמואל: במוכס שאין לו קצבה; (רש"י - אלא נוטל ככל חפצו) דבי ר' ינאי אמרי: במוכס העומד מאליו (רש"י - שלא מאת המלך אפ"ל יש לו קצבה).

בבא קמא קיג.

4. See Encyclopedia Judaica, Vol.7, p. 1454

5. As such, the case may pertain more to ownership of the tangible print blocks and have less relevance to the status of intangible digital information.

6. See R. Zalman Nechemia Goldberg in Techumin 6 (5745) pp 195-7.

The Gemara introduces the halachic concept of Dina Demalchuta. The law of the local non-Jewish authorities, at least in financial and regulatory fields, is incorporated into the halacha. As such, if the non-Jewish government collect taxes, the Jew is liable to pay them. If however, the tax system is corrupted by local officials who are able to demand whatever they want, without government approval, such taxes need not be paid.

12. אבל מוכס שפסקו המלך ליטול דבר קצוב, (ואפילו לזה שישראל יתן יותר מעוצד כוכבים, מכל מקום מקרי דבר קצוב לכל איש) והעמיד מוכס ישראל לגבותו למלך. ונודע שאדם זה נאמן ואינו מוסיף כלום על מה שגזר המלך, אינו בחזקת גזלן, משום דדינא דמלכותא דינא. ולא עוד אלא שהמברח ממכס זה, עובר (על לא תגזול) מפני שהוא גוזל מנת המלך בין שהיה מלך ישראל בין שהיה מלך עובד כוכבים.

שולחן ערוך חושן משפט סימן שסט סעיף ו

The Shulchan Aruch rules that if a non-Jewish government sets a fixed tax and the collection system is not corrupt, the Jew is obligated to pay and is a thief if they do not. This would apply even if the tax is discriminatory against all Jews!

13. י"א דלא אמרינן דינא דמלכותא דינא אלא במסות ומכסות התלוים בקרקע, כי המלך גוזר שלא ידורו צארנו כי אם בדרך זה. אצל צאר דברים לא (הרא"ש פי' ד' נדרים בשם הר"מ ומרדכי פרק הגזול צהרא). ויש חולקין וסבירא לכו דאמרינן בכל דבר דינא דמלכותא דינא (מרדכי שם בשם הח"מ ות"כ ס"ו ש"ט). לכן המלוכה על המשכון יכול למכרו אחר שנה, הואיל וכן דינא דמלכותא ... וכן הוא עיקר

שולחן ערוך חושן משפט הלכות גזילה סימן שסט סעיף ח

The Rema brings two views as to the scope of Dina Demalchuta. The minimalist position is that it only relates to land taxes. The maximalist position is that it applies more widely to government regulation, at least on financial matters.

14. דלא אמרינן דינא דמלכותא אלא בדבר שיש בו הנאה למלך או שהוא לתקנת בני המדינה. אצל לא שידונו דיני עובדי כוכבים, דאם כן בטלו כל דיני ישראל!

שולחן ערוך חושן משפט הלכות גזילה סימן שסט סעיף יא

Nevertheless, even according to the maximalist position, Dina Demalchuta only applies where there is a need for social regulation in the broader society. It certainly does not require Jews to abandon halacha for a non-Jewish system of law.

15. במוכס העומד מאליו - שלא במלכות המלך. וכתבו בתוספות דוקא במלכי עובדי כוכבים אמר דדינא דמלכותא דינא, מפני שהארץ שלו ויכול לומר להם 'אם לא תעשו מלתי אגרש אתכם מן הארץ'. אצל במלכי ישראל לא, לפי שא"י כל ישראל שותפין בה ...

ר"ן נדרים כח.

A famous statement of the Ran rules that this only applied to a non-Jewish government who allow Jews to remain in their domain at their pleasure, and can demand taxes as a condition. However, for the Land of Israel, every Jew has an innate right to dwell in the Land. As such, no Jewish government can demand tax as a condition of allowing the Jew to remain in the country. On that basis, Dina Demalchuta would not apply in the same way. Nevertheless, it is not clear that this view is accepted in halacha and there WILL be other halachic frameworks which require payment of taxes!⁷

Applying this principle to copyright and downloading music etc, it seems certain that Dina Demalchuta would apply to government regulation of copyright and, as such, if a specific activity (eg downloading) was illegal in that jurisdiction it would ALSO be prohibited in halacha as gezel. However, there are a number of complicating factors, including:

- which legal jurisdiction is relevant? If a person is in Israel, routing through a VPN in Spain, downloading a music video which is hosted on a server in the US, which civil and criminal law regulates their actions⁸?
- what is if the law is more observed in the breach? How will the halacha relate to a law which, in theory, is on the local non-Jewish statute books but which, in practice, is not taken seriously? Does it make a difference if the law IS enforced in principle, but not in practice due to economic or procedural considerations⁹?

- In the application of Dina Demalchuta, many poskim rules that the relevant laws are those which are actually enforced and not those technically on the books.¹⁰

7. We will iy'H deal with this in a future shiur.

8. See <https://www.computerweekly.com/opinion/Who-has-legal-jurisdiction-over-the-internet>

9. Copyright holders DO pick and chose who they sue, usually based on how much damage is being done and how much money they are likely to recoup.

10. On the issue of driving slightly above the speed limit see https://ohr.edu/ask_db/ask_main.php/80/Q1/ where Rav Scheinberg is quoted as ruling that the halacha will depend on the extent to which violations are actually enforced. See also

<https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/781443/rabbi-aryeh-lebowitz/ten-minute-halacha-obeying-traffic-laws/> at minute 8.30.

To download more source sheets and audio shiurim visit www.rabbimanning.com

אמנם לדברינו יש לעיין עוד, מי שעובר על דינא דמלכותא מה חטאו ומה פשעו מצד מצות התורה. דהא תינח בדיני ממונות חוזרים הדברים לאיסור גזילה דהנטל ממון נגד דין המלכות גזלן הוא, אך בעניינים שאין בהם גזילת ממון במה עבר כאשר לא נהג לפי חוקי המלכות.

ונראה לכאורה דעבר על רצון התורה, דבשלמא במלך ישראל, יש מצות "שום תשים עליך מלך", ויש דין מורד במלכות, אך במלכות הנכרים מה מצוה יש בהם, וע"כ צ"ל דזה רצון התורה שיהג האדם לפי חוקי המלכות וכך חידש האמורא הגדול שמואל בכח תורתו. וכבר הארכתי במנחת אשר לחומש דברים סימן נ"א בגדר זה של "רצון התורה".

ולפי"ן נראה לגבי שאלת כת"ד במי שעשה סוכה ללא רשיון מצד השלטונות, האם סוכה זו כשרה או פסולה. ונראה דכיון דמהות תקנה זו לא משום גזילה היא ולא משום זכויות ממון או היעדרן אלא משום בטיחות הציבור, שמא מבנים אלה יסכנו את שלום הציבור, וא"כ אין כאן גזילה ומסתבר דגם אין לדון מצד מצוה הבא בעבירה כיון שאין כאן עבירה גמורה דהיינו עשה או ל"ת אלא רצון התורה בלבד. ועדיין צ"ע בזה.

ועוד אגלה למע"כ מצפוני לבי, דנראה לכאורה, דלא כדוני תורת ה' תמימה דינא דמלכותא, בכל הנוגע למצוות התורה, בין

דאורייתא ובין דרבנן, אין כאן מקום לפשרות ואין חכמה ואין עצה ואין תבונה נגד ה', אבל בדינא דמלכותא נראה לכאורה דיש לדון בכל ענין לפי ענינו ומהותו. ודוגמא לדבר לגבי חוקי התנועה, הלא ידוע דאין לעבור כביש ברמזור אדום, וכי נאמר דאדם העומד באמצע הלילה במעבר חצייה והוא רואה בעליל שאין כל רכב מתקרב למקום ואין שום צד סכנה אף על הצד הרחוק וגם אין איש רואה ואין חשש שילמדו ממעשיו ויבואו לידי סכנה, וכי אסור לו עפ"י התורה לעבור. הלא מסתבר דאף המחוקק לא התכוין לאסור במקרה כזה, אלא שאין החוק יכול להבחין בין כל מקרה ומקרה. ומסתבר לי דכל כה"ג זיל בתר טעמא וכיון שכל כונת המחוקק למנוע סכנה כל כה"ג דאין כל סכנה אין האדם מצווה להקפיד על דינא דמלכותא.

וכך גם בני"ד הלא למעשה בונים בכל שנה ושנה מאות סוכות ברחבי העיר ואין שלטונות החוק נוקטים בכל פעולה למנוע זאת ולאכופ את החוק. וכל שהשלטון אינו מקפיד נראה דאין בזה כל קפידיא מצד דדמ"ד אף שהדבר מנוגד לחוק, ודו"ק בזה.

ויש לדון לפי"ז בכל ענין וענין לפי מה שהוא, וכך גם בשאלתו דמר בענין בניית הסוכות.

שו"ת מנחת אשר ב"קכג

R. Asher Weiss deals with this in a teshuva concerning constructing a succah without zoning permission. He rules that that if the authorities are not particular to enforce a certain law, this will not be prohibited as Dina Demalchuta.

A5] MINHAG - MARKET PRACTICE

17. ת"ר: שיירא שהיתה מהלכת במדבר ועמד עליה גייס לטורפה - מחשבין לפי ממון ואין מחשבין לפי נפשות ... ולא ישנו ממנהג החמרין ... ת"ר: ספינה שהיתה מהלכת בים. עמד עליה נחשול לטובעה והקילו ממשהא - מחשבין לפי משאוי ואין מחשבין לפי ממון, ולא ישנו ממנהג הספינים

בבא קמא קט"ו

In any given area of commercial life there are local business and trade practices which regulate the way in which financial burdens and obligations are distributed. These will be incorporated into halacha too.

18. ומה שכתבתי שיש מנהג במקומכם שהקונה מהלסטין וגנבים מחזיר לבעלים ונוטל מה שהוציא אם בודאי כך הוא חייב כל אדם לבלתי שנות מנהגם דאמרינן מנלן דמנהגא מילתא היא שנאמר אל תסיג גבול רעדך אשר גבלו ראשונים וכ"ש בדבר שיש בו תקנה גדולה והסרת מריבה לפיכך עשו כמנהגכם ולא תשנו ושלום:

טור חושן משפט הלכות גזילה סימן שסח

This concept of market practice in business is codified by the Tur.

B] USE OF VIRTUAL PRIVATE NETWORKS TO HIDE ONES LOCATION

B1] WHAT IS A VPN?

- The internet is in effect an enormous wire. Each person connects to that wire through their own digital device and can communicate with other devices which are also connected. But most of us do not connect directly. Instead we connect through a public server and an Internet Service Provider (ISP). This connection through the ISP is easily traceable by others who will be able to see your identity and location¹¹ and potentially hack into your device.
- Using a Virtual Private Network (VPN) means that you do not connect directly into a public server, but first send all your data and requests through an encrypted system to a private server, which could be located anywhere in the world. This private VPN then connects with the internet and retrieves the data required. The data provider only knows the identity and location of the VPN and has no way of knowing the location of the ultimate user.
- VPNs were originally developed by corporations who wanted to retain data confidentiality (especially when allowing others to access remotely) and avoid public data highways. Increasingly they are now used by individuals who are concerned at the possibility of having their data, passwords and private information intercepted. By using a VPN, someone can go on line in a public wifi space and not be concerned that their data can be hacked by others in the coffee shop!
- VPNs can also be important for people in countries which censor information and restrict access to the internet (eg North Korea). They can enable individuals to access the wider net and disguise from the authorities the actual identity and location of the user. Needless to say, in such regimes (eg China, N. Korea, Russia, Iraq) the use of VPNs is itself illegal or restricted.
- A VPN can spoof a server into thinking you are somewhere else. There may be better deals, for instance on airline tickets, for those accessing in the US than those in Israel. The VPN will fool the site into thinking that you are in the US when you are actually in Israel.¹²
- A VPN can also spoof content providers to think that you are in a different location. You could then access any location-restricted services eg Netflix, sports channels etc. One could be in Australia and spoof Netflix into thinking that one is in the US.

B2] HALACHIC IMPLICATIONS TO USE OF VPNs

- VPNs are legal in most countries. Furthermore, even though they frustrate restrictions on location-specific use, the VPN providers clearly advertise this, and the providers such as BBC, Netflix etc know full well that people can and do try to do this.
- Some providers DO try to block access through VPNs for this reason. For instance Netflix and the BBC work aggressively to prevent access from many VPNs. Others VPNs will however work (and advertise widely that they can get access to Netflix). They are also legal. There is a 'cat and mouse' game of people trying to connect to content providers through VPNs and the companies trying to block it.
- Some people strongly defend the use of VPNs on grounds of privacy and freedom of speech.
- It is VERY simple to use a VPN by downloading an App.¹³
- So is it halachically permitted?

B3] BREACH OF CONTRACT

- Even though use of a VPN is legal in most countries, it may be a breach of conditions with the content provider that one has signed up with. For instance, the relevant clause in the Netflix Terms of Use is:

4.3. You may view the Netflix content primarily within the country in which you have established your account and only in geographic locations where we offer our service and have licensed such content. The content that may be available to watch will vary by geographic location and will change from time to time. The number of devices on which you may simultaneously watch depends on your chosen subscription plan and is specified on the "Account" page.¹⁴

- When accessing any content - eg You Tube, BBC etc - even if one does not pay for it, one will often have to accept terms and conditions in advance in order to access the data.
- Breaching this term will be a breach of contract, which could be halachic theft since one is using Netflix services without permission.

11. Every router which directs the request for information will potentially log your identity (IP address) and also the nature of the information you are accessing. This is for data analysis, but could be used for more sinister purposes. Governments can also often demand information from ISPs on that data. VPNs are meant not to log the data, although some may.

12. Of course, the anonymity of a VPN can also be used by people who wish to access the 'Dark Web' for illegal purposes.

13. Although the most effective VPN providers do charge for the service - usually between \$5 and \$10 per month Use of a VPN also slows down the connections since it (a) re-routes the data around the world; and (b) squeezes data through its own servers, which may have limited band-width.

14. From <https://help.netflix.com/legal/termsfuse>

19. וכל המקיים את דברו רוח חכמים נוחה ממנו

משנה מסכת שביעית פרק י משנה ט'

20. מט) המקיים את דברו. אפילו בלא נתן מעות וגם לא משך, אבל בנתן מעות ולא משך לריך לקבל מי שפרע (נ) נוחה ממנו. דתניא בין דק יביח לך – שיביח בן שלך דק ולא שלך דק:

תפארת ישראל - יכין שם

The Mishna rules that keeping one's word is a Torah value, even where no binding kinyan has taken place.

21. מֵאֲזַי צֶדֶק אֲבִי צֶדֶק אֵיפֶת צֶדֶק וְהִן צֶדֶק יְהִי לָכֶם אֲנִי ה' אֱלֹקֵיכֶם אֲשֶׁר-הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם:

ויקרא יט:לו

The Torah requires having fair weights and measures, including a 'hein tzedek'.

22. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: מה תלמוד לומר הין צדק? והלא הין בכלל איפה היה? אלא לומר לך: שיהא הין שלך צדק, ולא שלך צדק;

בבא מציעא מט.

Chazal learn from the extra expression of hen tzedek, that the Torah requires us to keep our word and agreement, even if there is no actionable loss.

• However, in many cases a person could be accessing content without having signed an agreement with a provider. If this is legal in the non-Jewish jurisdiction and also not a breach of contract, it is not clear what the halachic prohibition would be, although the principles of yashar vetov could apply. We will iy'H deal with this in Part 3.

23. It was no simple feat, but Michael Eisenberg finally mustered the courage to ask Rabbi Aharon Lichtenstein zt'l a question on halakhah After months of failed attempts to do so, Mr. Eisenberg slowly yet forcefully brought his legs one in front of the other and approached Rabbi Lichtenstein's seat at the front of the Yeshivat Har Etzion beit midrash, study hall, as a nervous servant approaches his majestic king. The servant, sweating, trembling, waits to be recognized by the monarch; once Mr. Eisenberg was acknowledged with a kind smile, he asked what the Rosh Yeshiva thought about copying music from one cassette to another. Rabbi Lichtenstein replied "you bought it, you made a kinyan [legal transaction], so you reserve the right to do with it what you like." He paused. "But you will not win a medal for "kedoshim tihyu"

<https://blogs.timesofisrael.com/spiritual-aristocracy-the-legacy-of-rabbi-aharon-lichtenstein-ztl-one-year-later/> May 6, 2016

C] HALACHIC CONCLUSIONS?¹⁵

- Q - Is there any in-principle halachic problem with copying other people's material without permission?
 A - YES! It may be halachically prohibited through any one or more of the following:
 (i) Hasagat Gvul - interfering with the parnasa of others. (ii) Hezek - causing financial loss.
 (iii) Gezel/ reserved rights in the sale. (iv) Breach of regulations/market practice (minhag).
 (v) Gezel/Dina Demalchuta Dina. (vi) Cherem (where applicable).
 (vii) Geneiva.
- Q - Does the halacha differ depending on the medium being copied?
 A - No. The poskim apply the above analysis to written material, tapes, music and computer software.
- Q - What if I think that the author would not mind?
 A - As in all theft, if it is absolutely evident that the owner would not care, then there is no issur. Rav Eliashiv is quoted as limiting any such heter to where the assumption of permission is self-evident. But in most cases the copyright owner will mind. Certainly if there is copyright wording in the front of the book, this indicates that the author/publisher is concerned and will not permit any 'assumed permission'. Given that the issur is potentially min haTorah, one cannot assume that it is ok.
- Q - How do I know what is allowed?
 A - Read the copyright wording of the author/publisher. With Artscroll, there is no room for doubt as to what the publisher thinks. Some poskim will allow the person to rely on the position under Dina Demalchuta Dina (see question 5) especially if the matter is urgent and permission is needed but cannot be obtained. In particular, if there is no actual loss caused to the publisher (ie you would not have bought the book) some poskim will disregard the copyright wording of the publisher.

15. For all issues of practical psak a she'ela must be addressed to a competent posek.

5. Q - What if the wording is unclear. e.g. 'Copyright - All rights reserved'?
- A - In such a case the fall back position is Dina Demalchuta Dina. One needs to know what the civil law allows e.g. by way of 'fair use', personal 'non-profit' copying etc.
- Examples of fair use may be: parodies, satires, news reports, critiques, teaching, research, or reverse engineering. Factors that are considered in determining whether copying is fair use include: (a) the purpose and character of the use (ex: teaching vs. commercial purposes), (b) the nature of the copyrighted work (the more creative the work, the more protection the work receives), (c) the amount or portion of the copyrighted work used, (d) the effect on the market or effect on the value of the copyrighted work caused by the copying (ex: diminished demand for the copyrighted work vs. no change in demand for the copyrighted work), and (e) other relevant factors.¹⁶
6. Q - Is it OK if everybody else does it?
- A - No. Most Jews don't keep Shabbat!
7. Q - Can I write notes in a shiur or copy out someone else's notes?
- A - Yes. There is no *gezel* in copying down Torah for yourself UNLESS (i) the person giving the shiur minds (e.g. the Rav does not want it taped or the book contains restrictions on copyright as above) or (ii) you are preventing a sale e.g. by not buying the book.
8. Q - If I bought a tape and want to make a second copy for my car is that allowed or do I have to buy another copy?
- A - Most poskim say that this is allowed. If you were told that you had to buy second, you would not do so, but would find a way to bring it in and out. So you are not preventing a sale.
9. Q - Can a friend and I both contribute to buying one CD and then each of us copy it onto our own machines?
- A - No. The copyright owners would expect each of you to buy one. If 20 people each contributed \$1 to a CD, they certainly could not copy it 20 times so that they each had one!
10. Q - Will it help if I make small alterations when I copy it?
- A - That depends on the reason for the prohibition. If it is Dina Demalchuta Dina, there will be legal guidelines as to what level of alteration constitutes a 'new' item.
11. Q - Can I copy one article or essay out of a larger book for teaching Torah?
- A - Rav Wosner says yes but other poskim (including Rav Yitzchok Berkovitz) disagree. If the issue is *gezel*-related that would not help. If the copyright wording does not prohibit this (Artscroll's does, but see 4 above) then it will be permitted if the civil law allows it. Some poskim will allow the person to fall back on the position under Dina Demalchuta Dina - see question 5, especially if the matter is urgent and permission is needed but cannot be obtained.
12. Q - Can I copy just for my own personal use?
- A - Some poskim say yes but other poskim (including Rav Yitzchok Berkovitz) disagree. If the prohibition is *gezel*/*gezel* related how would that help? If the copyright wording does not prohibit this (Artscroll's does, but see 4 above) then it will be permitted if the civil law allows it. Some poskim will allow the person to fall back on the position under Dina Demalchuta Dina - see question 5, especially if the matter is urgent and permission is needed but cannot be obtained.
13. Q - What about copying and distributing old sefarim or booklets which are out of print?
- A - Rav Moshe was said to allow this as long as it is not taking away business from someone else.
14. Q - Is it OK to copy/download things from the Internet?
- A - Not always. Some people upload material with the explicit condition that it may not be copied, although some poskim say that to place material onto the public net is an '*aveida mida'at*'. Many things are on the Net without the permission of the owners. To copy these may well be prohibited, although in some cases there may be a '*yeush*'. Check the terms listed on the website. Also, if one is to go by Dina Demalchuta Dina, which legal system will apply to material on the internet?
15. Q - If someone else copied something illegally, can I use it?
- A - It depends. If the reason for the prohibition is *gezel*, then use of the stolen object may be prohibited - see Part 1 concerning acquiring stolen goods. If the other reasons apply then accepting illegal software may still be prohibited, but its use will not be. Merely using pirated software may be illegal in civil law - thus Dina Demalchuta would prohibit it even if the author didn't ban it explicitly. Also '*using*' software often involves downloading it onto your PC which itself makes a further electronic '*copy*' (often covered by the copyright wording).

16. See <https://aaronhall.com/minneapolis-intellectual-property-attorneys-defenses-to-copyright-infringement/>